

MARGUTIS

REVUE

"IR LABAI BUVO PLATI LIETUVA, DAUG ANA ŽEMIŲ ĮGIJO". ..

PAVEIKSLAS NUPIEŠTAS STYKO, KURIS KABOJO LIETUVOS KARO MUZIEJUJE.
JAME MATOME KAIP VYTAUTAS DIDYSIS, ĮJOJĘS Į JUODAŠIAS JŪRAS, SKELBIA KRY-
MO PUSIASALIO PRIJUNGIMĄ PRIE LIETUVOS IMPERIJOS ...

MARGUTIS

PUBLISHED SEMI-MONTHLY ON THE
15th and 30th
ANTANAS VANAGAITIS
Editor-Publisher

Entered as second-class matter at the post office at Chicago, Illinois, May 16th, 1928, under the act of March 3rd, 1879. SUBSCRIPTION PRICE \$2.00 per copy. The publisher assumes no responsibility for return of unsolicited manuscript.

MARGUTIS, 6755 South Western Avenue.,
Chicago, Illinois
PHONE GROVEHILL 2242

Phone Canal 6122

Dr. S. Biežis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos:

nuo 1—3 ir 7—8 vakare,
Seredomis ir Nedėliomis
pagal sutartį.

Rezidencija: 3241 W. 66th Pl.
Telephone REpublic 7868

Ofiso ir Rezidencijos Telefonas:

LAfayette 7020

Dr. Stanley Naikelis
PHYSICIAN AND SURGEON

Ofiso Valandos:
Kasdien, Išskiriant Sekmadienius
nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo
7 iki 8:30 val. vakare.

3417 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

Prenumeruokite

"MARGUTIS"

Sau ir Kitiems, Nes Margu-
tis Yra Įdomus ir Lietuviš-
kos Liaudies Dainelėmis ir
Pasiskaitymais Pripildytas.

**Atsinaujinkite Margučio Prenumeratą! Mar-
gutis metams kainuoja \$2.00, pusei metų \$1.00.
Adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.**

Užsirašyk Amerikos

"Lietuvių Naujienos"

Tai pigiausias ir gražiausias
mėnesnis žurnalas, 24 puslapių.

Prenumerata metams tik 50
centų.

— ★ —

"LIETUVIŲ NAUJIENOS"

332 No. 6th Street

Philadelphia, Pa.

Dirva

Redaktorius K. S. Karpus
Kaina \$2.00

Savaitraštis leidžiamas Clevelande

Adresas:

6820 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO.

SANDARA

Tautinės Sandaros Organas.

Metams kaina \$2.00

Red. M. VAIDYLA

Adresas: 840 W. 33rd Str.

Antanas B. Petkus

Dvi Naujos, Moderniškos Koplyčios

Pagrabams

Viena: Chicago, Ill. 6812 So. Western Ave.

Telephone Grovehill 0142

Antra: Cicero, Ill. 1410 South 50th Avenue

Telephone Cicero 2109

Puikūs patarnavimas laidotuviams. Dar puikios koplyčios
šermainims. Reikale, kreipkitės į laidotuvių direktorių **ANTANA
B. PETKŲ.**

MARGUTIS

Foremost Lithuanian Journal
of Music, Folklore and
Humor
— Synchronized With —
Outstanding Radio Programs
Covering Homes of a Million
Lithuanians.

KELI BRUOŽAI IŠ LIETUVOS ISTORIJS PO LIUBLINO UNIJS.

Rašo Ig. Jonynas.

1569 m. birželio mėn. 27 d. Liublino mieste atsitiko labai graudus ivykis.

Suklaupę ant kelių prieš savo didįjį kunigaikštį ir Lenkijos karalių Zigmantą Augustą, Lietuvos didikai ir šlektos atstovai maldavo jį apsaugoti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos nepriklausomybę.

Pirmą kartą po ilgų tuščių mėginimų, Zigmanto Augusto įsakymu, susirinko Liubline Lietuvos Tarybos ponai ir Seimo atstovai sykiu su Lenkijos Senatu ir Seimu, galutinai sudaryti dviejų valstybių unijai.

Bendrojo Seimo posėdžiai buvo prasidėję sausio mėn. 10 d., bet besitarantieji nieku būdu negalėjo susikalbėti. Vienų ir antrų pažiūros į susijungimą griežtai skyrėsi. Lietuviai norėjo jungtis su Lenkija, bet tokiomis sąlygomis, kad Lietuva ir Lenkija pasiliktu savaimingos valstybės, gyventų nepriklausydamos nuo išorinių priešų. O Lenkija troško sudaryti iš Lietuvos ir Lenkijos vieną "kūną".

Lietuva jau senokai kariavo su didžiuoju Maskvos kunigaikščiu Jonu IV, kuris buvo atėmęs iš Lietuvos Polocko kunigaikštiją ir sėkmingai vedė karą Vidžemėje, kuri buvo pasidavusi Lietuvos globai. Ilgas karas išvargino Lietuvos bajoriją, kuri sudarė ginkluotas Lietuvos jėgas, valstybės iždas buvo tuščias, nebuvo iš ko nei tvirtovių statyti ir jų ginkluoti, nei svetimų kareivių pasisamdyti. Lietuvai žūt būt reikėjo susirasti pagalbos iš svetur. To laiko aplinkybėmis ji galėjo gauti jos tik iš savo kaimynės — Lenkijos, kurioje viešpatavo tas pat didysis Lietuvos kunigaikštis.

Lenkai, jau pradėdant 1385 metais, po Lietuvos did. kun. Jogailos sudaryto su Lenkijos įgaliotiniais akto, reikšė savo pretenziją į Lietuvą. Juos viliojo didelė retai gyvenami Lietuvos valstybės plotai, ypač pietinėje jos dalyje, Valuinėje ir Braslavo žemėje, kur žemė buvo labai derlinga. Lenkų pastangos labiau įsitvirtinti Lietuvoje ligi šiol

nesisekė, nes Lietuva visą laiką sugebėjo savo jėgomis ir išgalėmis išbristi iš visų sunkumų. Karo metu su Maskvos Jonu IV jos padėtis rados sunkesnė, negu bet kuriuo kitu laiku. Ji buvo nuvargusi ir maža tesitikėjo pati viena atgauti savo žemes iš rusų. Štai šita sunkia Lietuvos būkle skubėjo pasinaudoti Lenkų politikos veikėjai. Jie patraukė į savo pusę bendrą abiejų kraštų valdovą ir padarė jį savo įrankių senai trokštamiems tikslams pasiekti.

Prakilnios brolybės vardan, Lenkijos atstovai siūlė sudaryti tokį susijungimą, kad Lietuvos kunigaikštijos vardas būtų visiškai panaikintas, ir Lietuva vadintųsi Lenkija. "Jei man tektų turėti uniją kalbėjo vienas Lenkų atstovas, Peremišlio teisėjas Valentinas Orzechovskis, "panašią į žmogaus šešėlį, tai aš ir mano rinkėjai su ja sutikti negalėtume, nes aš žinau, kas mane laukia davus sutikimą unijai: aš turėčiau padėti Lietuvai savo gyvybe ir savo turtu. Tokių aukų aš nenorėčiau sudėti, jei unija būtų tokia, kokia ji ligi šiol buvo, bet su gera unija aš sutikčiau. Jei mes gautume tokią uniją, kokią sutarėme, tai mano rinkikai noriai sutiktų prisiimti aukščiau pažymėtas sunkenybes, matydami, kad valstybė prasiplėtė ir sudaro jau vieną vienetą; bet aš neatsisakyčiau nuo vieno dalyko: Lietuva ir Lenkija turi sudaryti vienetą, t. y. vieną karalystę".

Pamate paspėstas pinkles, Lietuvos delegatai mėgino nutraukti pačias derybas ir net išvažiuoti iš Liublino, bet šitas jų žingsnis pasibaigė katastrofa. Lenkai, pasinaudoję jų išvažiavimu, pasiskubino, pasak Žemaičių starastos žodžių, "apkarpyti Lietuvai sparnus". Didžiojo Lietuvos kunigaikščio įsakymu buvo Lietuvai atplėštos ir prijungtos prie Lenkijos Palenkio, arba Podliachijos, Valuinės, Braslavo ir Kijevo žemės. Lietuvos vyriausybė mėgino pasipriešinti šitai aneksijai ginkluota jėga, ir net buvo išsiuntusi aplinkkraščius, skelbiančius mobilizaciją, bet naujas karas negalėjo sukelti entuziazmo išvargusiame krašte. Matydami, kad jų griežtas nusistatymas — kovoti

ligi paskutiniosios už savo visišką nepriklausomybę — neturi pasisekimo, Lietuvos atstovai grįžo atgal, stengdamiesi derybų metu išsiderėti priimtiniausias susijungimo sąlygas. Lenkų sumanymai panaikinti net Lietuvos vardą sukėlė jų pasibaisėjimą.

"Iš tikrųjų, kada nors mums arba mūsų anūkams bus skaudu, jei būsime priversti į šių dienų darbus žiūrėti ne su meile, o su dideliu pasigailėjimu, arba jei mus kaltins, kad mes tokio savo pavergimo nesupratome. Ir mes jau priėjome ligi to, kad turime atsiklaupyti ant kelių ir nusizemine maldauti Jūsų Karališkosios Didybės."

Net šie graudūs žodžiai paveikė Zigmantą Augustą ir Lenkijos atstovus ir priverstė kiek nusileisti lietuviams.

Liubline buvo susirinkę ne nugalėtojai ir nugalėtieji, kuriems pirmieji gali diktuoti savo sąlygas, o dviejų tautų atstovai. Lietuviai, tiek amžių gyvenę savaimingą nepriklausomą gyvenimą, nieku būdu negalėjo visa to atsisakyti ir savo kraštą pripažinti viena Lenkijos provincijų. Prieš Lenkijos užsispyrimą jie visuo met galėjo pastatyti savo pačių jėgas ir pagaliau, blogiausių atvejų, pasiryžimą susitaikyti su Maskva ir dėtis su ja prieš Lenkiją. Yra žinių, kad toks eventuališkumas buvo numatomas. Tas vertė ir Lenkus būti nuolaidesnius. Pasiekus to, kas ypač visą laiką jiems rūpėjo, — prijungus derlingąsias Lietuvos kunigaikštijos žemes ir gavus leidimą išgyti savybę kitose Lietuvos teritorijose, — jiems jau nebuvo didelio reikalo kištis į Lietuvos vidaus santvarką. Lenkų trokštamas pilnas Lietuvos ir Lenkijos suliejimas į vieną kūną ("jedne cialo") visiškai neįvyko. Liublino aktas nustatė, kad ateity turi būti bendrai renkamas didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius ir kad jis turi būti keliamas į sostą ne atskirai kiekviename krašte. kaip ligi tol buvo, bet turi būti vainikuojamas vienu metu kaip Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis ir, be to, kad turi būti bendra abiejų kraštų taryba, t. y. iš viso vienas seimas.

Štai beveik ir visos politinės to
(Perkelta ant 6 pusl.)

SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS

VESTUVIŲ DAINOS IR APEIGOS

Kasdien vis mažiau lieka mummyse gražių liaudies papročių — jie nyksta, jie pamiršami. Kada nors, gal ir ne po ilgo laiko, mažas kas prisimins gražiuosius mūsų liaudies papročius. Jau dabar daugeliui bus naujiena žemiau aprašomi suvalkiečių vestuvių papročiai.

Jaunosios šaly mergos rėdo vestuvių kvieslį ir dainuoja:

— "Reng, sesele, paslelį,
Vyriausiąjį brolelį.
Siųsk in aukštą kalnelį
Pas savo motinėle..."

Jaunosios pabrolys, vadinamas kvieslys, gavęs rūtomis ir kaspinėliais aprėdytą trišakę lazdelę, kaip kvieslio ženklą, išjoja kaimynų ir giminių kviesti.

Mergvakary jaunoji sėdi už stalo ir liūdi. Pamergės jai dainuoja:

— "Labas vakars, jaunoji sesele!
Vai ant kokios parodos mus
suprašei?
Ar ant šio vakaro dainelių dainuoti,
Ar žalių rūtelių vainikėlį pinti?"

Jaunoji sėdi kėdėje, sėdėdama ir pamergės rėdo galvą ir deda rūtų vainiką. Jaunimas gieda:

— "Brolužėliai mano,
Dobilėliai mano.
Pastatykit kresužėlę.
Tarp sesulių pulko.
Sės mūsų sesele,
Sės mūsų jaunoji,
Sės į aukso kresužėlę
Tarp sesulių pulko.
Šukuos galvužėlę,
Supins kasužėles,
Uždės rūtų vainikėlį
Paskutinį kartą..."

Atvažiuoja piršlys, jaunikis, sėdėdama ir svotai. Muzikantai groja su tiktuvių maršą. Svočia muzikantus apdovanoja pyragais, o svotai gėrimais. Dainininkės piršlį apdainuoja:

Atvažiuo piršlys leliumai,
Su didele nosim bus gerai.
Didelė nosis leliumai,
Svočiutei pastogė bus gera.
Atvažiuo piršlys leliumai,
Su dileliais ūsais bus gerai.
Dideli ūsai leliumai,
Torėlkėlėm šluostyt bus gerai..."

Taip apdainuoja piršlio viską: liežuvi, akis, ausis, rankas ir kojas. Paskui apdainuoja ir svočią.

Po trumpų užgėrių, svočia ragina važiuoti bažnyčion:

— Na, sveteliai laikas jaunuosius rengti į vinčių!

Jaunimas gieda:

— "Ko verki, sesele, ko verki,
jaunoji,
Ar nenori, seserėle, tėveliui
kloniotis?
Eik per aslelę, pulk po kojelių,
Pulk po kojelių savo tėvužėliui..."

Panašiai toliau dainuojama močiai, broliams ir seserims.

Jaunoji atsiveikina, atsibučiuoja su tėvais, broliais, seserimis, kaimynais ir giminėmis. Tėveliai išleisdami dukrelę į šliubą palaimina. Jaunimas gieda išleistuvinę:

"Jau žirgeliai sukinkyti..."

Muzikantai groja išleistuvių maršą, vestuvės sėda vežimuos. Arkliai ir vežimai gražiai parėdyti ir su skambučiais prie pakinktų.

Likusieji namie svečiai sodinami už stalo ir vaišinami. Daugiausiai giminės ir kaimynai. Besivaisindami svečiai sulaukia, grįžtančių iš šliubo jaunųjų. Skuba jų sutiktų. Tėvai, jaunuosius sutinka su duona ir druska. Muzikantai groja jaunųjų sutiktuvių maršą. Jaunimas gieda:

— "Ar žiba žiburužiai,
Ar dega dvi liktužės?
Vai ar laukia mūsų močiutė
Iš kelio parkeliaujant?"

Jauniesiems reikia sėsti į stalą, bet jie turi stalą išpirkti iš jaunosios viešnių ir kaimynų. Viešnios už stalo sėdėdamos jaunojo svotams dainuoja:

— "Nevalia svotam už stalo
Nei pirtas, nei rinktas nei išva-
duotas.
Tai valia svotams pas pečių sėstie,
Tai pirtas, tai rinktas, tai išva-
duotas.
Susipraskit, ponai svotai,
Ko mergelėms reikia. —
Lelijėlėms reikia.

Kai svotai reikalaujamas dovanas sudeda viešnioms ant stalo, tuomet visos jos išeina iš už stalo. Sėda už stalo jaunieji, svočiai, pamergės ir svotai. Jaunimas gieda:

— "Pasėjau linelius lankoj, lankoj,
Parvedžiau mergelę rankoj, rankoj.
Pasėjau linelius į lygumą,
Parvedžiau mergelę sau mylimą..."

Muzikantai jaunuosius, svočią, pamerges ir svotus sveikina maršu. Svočia muzikantams atsidėkodama, siūnčia jiems dovaną — karvojų. Močia ragina jaunuosius gerti, šie negeria. Jaunimas gieda:

— "Gerk, ženteli, mylimasis,
Mano širdelėj laikomasis,
Neduok stiklėliui ilgai stovėti,
Stiklė arielkai ilgai žydėti,
Stiklė arielka išgeltonavo,
Žento veideliai išpalukčiavo..."

Jaunieji išgėrę turi už stalo višiams matant pasibučiuoti, nes kol jie to nepadaro, niekas vestuvininkų negeria, sako gėrimai esą kartūs. Jauniesiems pasibučiavus visi geria ir linki jauniesiems viso labo šaukdami. — Kiek išgėrėm čia stiklėlių, kad Dievas duotų jums tiek vaikelių, kiek išgėrėm alaus skleinyčių, kad Dievas jums duotų tiek telyčių!

Muzikantai užgroja tėvams polką. Tėvai šoka prieš dukters padovanojimą žentui. Tėvams pašokus, maršalka deda vidurin stalą tuščią lėkštę ir šaukia tėvus, o paskui ir giminės nešti jaunajai dovanų. Prašydami nešti dovanas dainuoja:

— "Susitrinkit, giminėlės
Ir artimi susėdėliai,
Dovamokit dukružėlei
Dideles dovanėles.
Ei, tėveli, kur dingai?
Ar in šiaudus inlindai?
Lįskite greitai iš šaudų,
Nešk dukrelei dovanų.

Ateina tėvas prie stalo ir atsineša pinigų gal kokią dešimkę ar daugiau. Pamatę ateinant vėl dainuoja:

— "Ir ateina tėvelis,
Su didžia dovanėle, —
Su auksu sidabrėliu,
Su muštu dorelėliu..."

Po dovanų, tėvas dukrelę paveda arba dovanoja žentui, kartu išeikia jam ir diemedžio šakelę įsakydamas nemušti jo dukrelės didesne rykštele, kaip ta diemedžio šakelė. Jaunimas jaunosios močią gaudina daina:

— Nekentei, močiute,
Nekentei, širdelė,
Manęs dukrelės,
Darže rūtelės."

Moterys ir močia dukrelei taip atsako:

— "Vakar gėriau,
Tai girta buvau,
Dukrelę pažadėjau.
O kai šiandis išpagiriojau —
Dukrelės žėlavojau.

Išleidžiant dukrelę jaunojo šalin, tėvai atiduoda dukrai kraičius. Kraičius nešant iš klėties, jaunimas gieda:

— "Vai, jūs broleliai,
Jauni kraitvežėliai,
Pamažu vežkit
Margas skryneles,
Nenukažykite
Skrynios kojelių,
Nenukažykite
Skrynios raktelių..."

Kraičius išvežant jaunimas gieda:

— "Veža kraitį per laukelį..."

Jaunoji sako tėveliams paskutinį sudiev, jaunimas gieda atsiveikini-

mą:
— "Kad sėdau už stalelio
Su jaunuoju berneliu,
Vai krinta, byra man ašarėlės
Per skaisčiuosius veidelius,
Kad būtų nuo stalelio,
Nuo baltojo altorelio, —
Vai sudiev, sudiev, baltas staleli,

Toliau apdainuojama atsiveikini-

mas su aslele, dorelėmis, kiemeliu, darželiu ir rūtelėmis. Muzikantai groja maršą. Jaunoji ir jos draugės rauda su ašaromis.

Jaunojo šaly jaunimas pastoja marčią kelią. Kelią reikia išsipirkti pyragais ir gėrimais. Kieme dainuoja svočios sutiktuvių dainą:

(Perkelta ant 6to pusl.)

Skleidžiasi rūkas ir aušta diena,
Kelkitės vaikai, skubiai!
Bruzda seniai jau šeima kiekvienas,
Imasi darbo sparčiai.
Spragilai terška ir byra grūdai,
Kalbos su darbu išvien, ein gyvai!
Klip klap, klap,
Klip, klap, klap...

MARGUČIO ŽINIOS

Adv. A. Lapinskas pasiruošęs bile dieną įstot į Dėdės Samo Armiją, kovot su priešu. Galbūt šio mėnesio pabaigoj, apvais MARGUČIO M-Periją. Adv. A. Lapinskas nuo pat pradžios įsikūrimo MARGUČIO Dienžodžio, nuo balandžio 11 dienos, 1932 metų, yra radio programų vedėjų ir pranešėjų. Su jo išvykimu, mes neteksime gausios radio programų vedėjo.

— ★ —

Atostogauja MARGUČIO Teisių Skyriaus vedėjas adv. Antanas Oliš su žmona, Black Hills, S. D. Pabaigoj rugpjūčio, grįž prie savo užsiėmimo ir nuo pradžios rugsėjo mėnesio, po Labor Day, vėl suteiks atsakymus į Jūsų prisiųstus laiškuose užklausus iš teisių sryties, per radio, šeštadienio vakarais, 9:30 val. programoje (WHFC - 1450 kil.).

★

Leitenantas Kazys Deveikis žada neužilgo parvykti atostogų ilgesniam laikui, pas savuosius: tėvelį ir sesutes. Pasekmingai baigęs karininkų mokyklą, Kazys Deveikis pakeltas į antro laipsnio karininkus. Margutiečiai ne tik iš matymo, bet ir iš balso "Casey" pažysta, nes jis buvo MARGUČIO Radio Valandelių pranešėjų.

★

MARGUČIO štabo narys, George Rudelis, jau Californijoje lavinasi prieš lėktuvus šauti su priešlėktuvinėmis artilerijomis. George įstojo į Dėdės Samo armiją ir tarnauja nuo liepos 6 dienos. Pastaruoju metu jis yra Californijoje, camp Haan.

★

Dainininkas Jonas Urbonas pastaruoju metu randasi Anglijoje, kur nors ir pakeltas į corporal. J. Urbonas vis nepamiršta Margutiečių ir kiekvienam laiške siunčia labas dienas visiems Margutiečiams. Jo gimtinę - Skotiją.

★

Vytautas Uznys-Zemaitis, iš Floridos persikėlė toliau į vakarus kur nors apie Meksikos įlanką. Vytautas yra užsitarnavęs corporal ir tikisi dar vieną paaukštinimą gauti greitai laiku Vytautas savo draugams (ir Jaunosios Lietuvos) siunčia "šiltus sveikinimus"... Sako, tenai labai šilta, kur jis randasi...

★

MARGUČIO Trejukė, Ketveriukė, solistės ir visi chorai ruošiamės dalyvauti Labdarių Sąjungos didžiuliam išvažiavime, kuris bus rugsėjo-September 5 dieną, Labdarių Ūky. Ruoškitės ir jūs - Chicago ir apilinkinių Margutiečiai, dalyvauti šiame išvažiavime.

Tetytė Daratyte, penktadienio vakarais paskaito per radio žinias iš United Press, MARGUČIO programose. Klausytojai pageidauja, kad Tetytė Daratyte tankiau pasakotų žinias. Well... gal ir lietuvių tarpe pagarsės "Daratos-Dorothy" vardas, kaip pagarsėjo amerikonoje...

MUZIKŲ REIKALAI

Rugpjūčio 10 d. New Yorke įvyko A. L. K. Vargonininkų sąjungos metinis seimas, kuris pradėtas šv. mišiomis Aušros Vartų par. bažnyčioje. Posėdžiai buvo New Yorker viešbutyje. Dalyvavo 20 atstovų ir keliolika svečių.

Seimo posėdžius pradėjo centro pirm. Al. Aleksis. Seimui vesti išrinktas prezidiumas iš pirm. J. Olšausko ir sekr. J. Brundzos. Buvo daug sveikinimų. Žodžiu sveikintųjų tarpe buvo kun. J. Simonaitis, kun. K. Paulonis, "Amerikos" redaktorius ir kiti. Seimo dalyviai labai gyvai, rimtai, sklandžiai svarstė savo reikalus.

Naujon centro valdybos išrinkti: pirm. Al. Aleksis, vicepirm. K. Gaubis (Chicago), sekr. — ižd. J. Šiaučiušas (Kingston, Pa.); revizijos komisijon J. Olšauskas (Amsterdam) ir Br. Voveris (Pittston, Pa.).

Seime be paminėtų, dalyvavo dar še vargoninkai J. Jankus, A. Visminas, Pr. Dulkė, A. Šlapelis, A. Dzikas A. Stankevičius, A. Grigoraitis, A. Kaminskas, J. Zemaitis, J. Stačiokas, A. Stanišauskas, P. Hodelis, J. Stasevičius.

KELI BRUOŽAI IŠ LIETUVOS ISTORIJS PO LIUBLINO

(Atkelta nuo 3-čio pusl.)

garsaus seimo išdavos. Visais kitais atžvilgiais abi valstybės išlaikė savarankiškumą: kiekviena turėjo savo aiškiai nustatytas ribas, valstybinę antspaudą, aukštąsias centralines įstaigas, kurias mes dabar pavadintume ministerijoms, kariuomene su savo vadais, savo finansus ir savo įstatymus. Tiesa, Liubline buvo paskirta komija, kuriai pavesta sudėrinti abiejų kraštų įstatymus, pašalinant iš jų visa, kas nesutinka su unijos dvasia, bet tos komisijos darbai nedavė teigiamų rezultatų. 1588 metais Lietuvai pavyko išgauti iš Lenkų karaliaus ir Lietuvos kunigaikščio Zigmanto Vazos savo Statuto, vadinamo trečiuoju, patvirtinimą, kuris laidavo Lietuvai savarankišką gyvenimą.

Net tų dalykų atžvilgiu, kurie, einant unijos aktu, turėjo būti abiem valstybėm bendri, abi valstybės stengėsi pasilikti savarankišką.

(Bus daugiau.)

AUSK MOČIUTĖ DROBELES

*

Ausk močiutė drobeles,
Sengalvėle, drobeles,
Kalbin mane bernuželiai
Į svetimą šalelę.
Bent palaukie dukrele,
Bent palaukie jaunoji,
Bent palaukie dukružele,
Nors šiuos vienus metelius.
Oi močiute negaliu,
Sengalvėle, negaliu,
Atjos jauni dievrėliai,
Išvež margas skrynelės.
Trinka, bilda skrynelės,
Trinka, bilda margosios,
Trinka, bilda skrynužėlės
Iš svirnelio vežamos.
Tviska, blizga, drobelės,
Tviska, blizga plonosios,
Tviska, blizga drobužėlės,
Per laukelį vežamos.
Verkia mūsų seselė,
Verkia mūsų jaunoji,
Verkia mūsų seserėlė,
Nuo močiutės eidama.
Cit neverkie sesele,
Ramink savo širdelę,
Atvažiuos broliuželiai,
Ramins tavo širdelę.
Taldū, maldū brolieliai,
Taldū, maldū jaunieji,
Taldū, maldū broliuželiai,
Seserėlės širdelę...

SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS

(Atkelta nuo 4 pusl.)

— "Laukėm, jūsų svažiutės
Per visą dienele,
Lelijėlės svažiutės
Per visą dienele"...

Dainininkės gauna "svočios pyragą."

Rytą jaunųjų keltuvės. Muzikantai jaunuosius žadina maršu, o jauniems atsineša vandens kibirą, jauniems prausti. Muzikantai groja ir dainuoja:

— "Labas rytas, jaunieji,
Duokite rubliuką,
Nors ant buteliuko..."

Jaunieji muzikantus apdovanoja ir eina sėsti į stalą. Jaunimas gieda:

— "Mergelė jaunoji,
Kur šią nakt nakvojai?
Nakvojau, gulėjau
Aukštoj klotelėj.
Mergelė jaunoji,
Ką tu ten palikai?
Pamiršau, palikau
Rūtų vainikėlį..."

Nuėjus vainiką šokinama marti jau apnuometuota. Toliau jau jokių apelių nebėra, tik šiaip sau šokama, dainuojama ir gerinama.

B. Buračėlis.

Dėdytė Jeronimas Rašo

Sveikučiai!

Na, tai ir greit bus po vasaros. Jau Žolinė, šventas Baltramiejus, Šilinė ir . . . Ražancava su bulvekasiu. Tos dienos, nedėlios, mėnesiai, kad skuba, kad lekia kaip pašėlė. Kaip čia seniai laukėm Velykų, o jau Žolinė. Nespėjai žmogus nei sumislyti apie vekeišiną, jau ir ruduo... Ale, kad viskas greit prabėga. Kaip čia seniai rodos, mes piknikavome? O jau du metai, kaip nesame buvę River-vju parke. Ir šimet, kiek girdėjau, Margutis neturės pikniko, tiktai stoja į pagalba Labdarių Sąjungai, katrie rengia pikniką penkto septem-berio-rugsėjinio mėnesio. Prieš Lei-bordej tą nedėldienį. Ir mane kvietė programa padėti išpildyti. Gal reikės pagelbėti, ba nežinau žmogus kas bus už metų-kitų? Gal Labdariai priglaus mane ant senatvės. Gausiu burdą, padirbėsiu, daržus apravėsiu, palaistysiu . . . Tai ot, ruoškimės susitikti visi Margučio piliečiai Labda-rių Farmoj . . . Graži vieta. Toks gražus miškas, paskui ežerėlis. Na, o šiaip, visoko yra; pieno, sviesto, sūrių, lašinių, kilbasų, kumpių ir skilandžio, sako turi. O pieno, tai saldaus, rūgusio ir tik-tik šviežiai pamilžto. Aš Baltramiejų raginu, kad jis apsiženytų ir gyventų pas Labda-rius. Ten gerai. Dirbk kiek nori. O jeigu ant farmos dirbsi, tai karan nereikės eit. Abelnai, fermeriai turi daugiau "locku" iš valdžios, negu mes, paprasti griekšnykai gyvenantieji ant šios dalies žemės kamuolio. Tai-gi . . . Baltramiejus galėtų gerai gas-padorauti, pasiėmęs kokį dešėtką ei-kerių. O Labdariai turi bene daugiau kaip 300 eikerių žemės. Jie gali čie-lą kaimą uždėt. Dabar turi bažnyčią arba kaip jie sako, koplyčią, turi

baigiamą statyt didelį seneliams prieglaudos namą, turi farmą su vi-sais budinkais, turi gyvulių, vištų, ančių, turi kiaulių, paršų . . . Jeigu aš būčiau jaunesnis ir galėčiau kojas greičiau pavilkkti, tai išrendavočiau nuo Labdarių kokius 5 eikerius žemės ir daržus užveiščiau. Dabar -kojos vis liekas ir liekas užpakaly... Kita bėda, tai ta mano Darata nemy-li farmos ir gana. Jai smirdi!... Ir smarvė reikalinga gamtai. O žemei dar labiau. Pamaišyk kokios smirda-logijos į žemę pasėk, arba pasodyk, tai nereik nei mielių pilt ant šaknų. Kad auga, tai auga! O kad biski smirda, tai kas čia tokio? Važiuoji pro skerdyklas, pro kitokias duobes, tai kvapa užima. Ale matai, mieste, tai jau kitoks gyvenimas. Tas pats visur. Ir pats žmogus ne iš parfumų padarytas. Jeigu, sakau, nebūtų graborių, tai neduok Dieve, kaip mes smirdėtome numirę. Dabar tai pa-fiksina ir O. K. . .

Visi žmonės iš miesto pradeda kel-tis į farmas gyvent. Jie žino, kad farmose sveikiau. Bet reikia turēt pinigų, reikia šiek tiek susipažinti su farmos apdirbimu. Jeigu negali nusipirkt farmą už "kes", negali pasidēt "juodai dieni" tūkstantėli-kitą" į šalį, arba Bonų nusipirkti, tai tada neapsimoka prasidėti su far-ma. Įklimps iki stebulių ir turėsi viską palikęs dumt kitur. Ot, kaip Labdariai kad turi farmą, tai jiems bepigu. Yra daug talkos, daug viso-kios pagalbos, tai galima susitvarkyt.

Man vienas prietelius sako, kad farmą turėčiau, tai gyvenčiau kaip ponas. Žinoma, sakau, jeigu toj far-moj būtų kokia 40 melžiamų karvių, ganyklos daug, žemės kornams, al-falfai, burokams, tai kitas dalykas, bet jeigu tu norėsi pasidaryti ir už-sėt kelis šimtus eikerių kornais ar kitais javais, tai gali pelnyti, bet iš kelių dešimtų eikerių farmos, nesi-verčiant galvėjais arba vištų ūkiais, tai jau vargsi vargelį . . . Jis man pasakojo kaip Lietuvoje gaspadoriai gerai gyvendavo ant 40-50 margų žemės . . . Well, sakau aš jam, kad Lietuvoje būdavo kitaip fermeriau-jama negu čia. Lietuvoje farmerys parduodavo mėsos, kiaušinių, svies-to, pieno, duonos, miltų ir t. t., o čia, farmerys tą viską perka. Jis ne-turi nei klėties, nei ledaunės, nei kamino kur lašinius, kumpius, deš-ras sukabinti, netur skrynų drobės sukrauti, nei rūšies, nei kitokių fab-rikiškų isirengimų. Atsiminkim mes tai, kad Lietuvoje kitoks oras, kito-kia žemė, kitaip ūkiai vedami. Ten vidutinis ūkis, tai kaip koks sandėlis: visko yra - pieno, sviesto, kumpio,

lašinių, vilnų, kanapių, aliejaus, kiaušinių, pakulų, drobės, milinių, kailių, žirnių, avižų, obuolių, slyvų, vyšnių su spiritu užpiltų liekarstvai, visokių daiktų - daiktelių pilną, nes tėvai vaikams, vaikai savo vaikams taip palikinėjo. Gero Lietuvos ūki-ninko gaspada, kaip sako, tai kaip koks koperatyvas - sandelis visoko. Ten oras kitoks - nesugenda valgiai, gaminiai. Gi čia, tai užeis karščiai - suspirgė, išplikino viska ir eik pali-kes . . .

Aš radau vieną "pikčierių" ir duodu Margučiui įdėti. Pasiziūrėkit kokia sodyba lietuvio farmerio Lie-tuvoje...

Na, ale ko aš čia taip melodijos varinėju apie farmerišką gyvenimą. Nuvažiuosit į Labdarių farmą-ūkį, septem-berio 5 dieną, kaip bus pikni-kas ir mes sykiu apžiūrėsime viską. Tat ruoškitės tą dieną būti pas Lab-darius jų ūky . . . Iki pasimatymo kitą syki, likite sveikučiai.

Jūsų Jeronimas.

LINKĖJIMAS VIENGENCIAMS...

Del Juozo ir Marijonos Ba-čiūnų į Tabor Farmą, linkė-jimai malonūs!

Proga šių sukaktuvių ir dar trigubų, trokštu dėl jų gerbuvio ir kad turto įsigy-tų kaip Krezus, kad turėjo Sarduos soste sėdėdamas...

Del mūsų brangios Tėvy-nės, nesigaili jie piniginės atverti ir taipgi veiklos sa-vo. Valio Juozas ir Marijona Bačiūnai! Valio tikrieji Lie-tuvos sūnai!

K. Vidikauskas.
Philadelphia, Pa.
Rugpiučio 6 d., 1943.

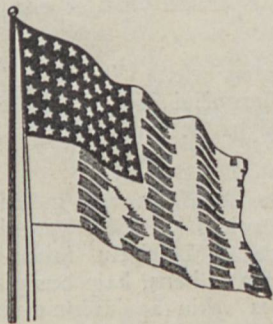
MARGUČIO

RADIO PROGRAMAI iš WHFC (1450 kil.) pirmadieniais, antradi-eniais, trečiadieniais, ketvirtadi-eniais, penktadieniais ir šeštadi-eniais, 9:30 val. vakare.

SEKMADIENIAIS 1 val. po piet.
PENKTADIENIAIS 7 val. vakare.

Tel. GROvehill 2242

"DĖDYTĖS JERONIMO" SVAJOJAMA "FARMA", KOKIĄ JIS M

REMKIAME AMERIKOS
VALDŽIA IR PREZIDENTO
ROOSEVELT'O
POLITIKĄ—
PIRKIAME KARO
BONUS!

Šiaulių apskričio žemaičio tvarkingojo ūkio vaizdas. Pas-
teigė pavyzdingus ūkiu, užveisė gerus gyvulius ir ūkininkav-
juodmarges karves ir vilnotas aveles, kurios ne tik duos ge-

MATĖ LIETUVOJE - JIS NORI TOKIĄ "FARMĄ" ĮSIGYTI -

Paraisiais metais prieš karą, jau daugelis ūkininku Lietuvoje įsis-
 o šių dienų pritaikytai ūkininkavimo teorijai. Paveiksle matote
 rą vilną, bet ir mėsos bus "čielai" žiemai...

JEIGU NORIME, KAD
 LIETUVA BUTŲ LAISVA
 IR NEPRIKLAUSOMA
 TURIME VISI BUTINAI
 PIRKTI KARO BONUS!

SICILIJOS SALA

Pasiskaitykite, kaip V. Uždavinsys aprašo Palermo - Sicilijos sostinę, kurioje jam ir kitiems lietuviams ekskursantams teko būti keletą valandų.

Sicilijos sala, kaip jau žinome, yra 10,000 su biskiu kvadratinio maičiu uolynas. Palyginus su Illinois valstybe, tai bus mažiau negu vienas ketvirtadalis. Gyventojų virš 4 milijonai. Palermo miestas, tai salos sostinė ir turi apie 400,000 gyventojų. Tas miestas, kaip jau mes žinome, pasidavė be šūvio. Mūsų kariuomenė okupavo Palermo miestą. Ant Sicilijos salos yra didžiulis ugniakalnis vardu Etna.

V. Uždavinsys taip rašo išvydęs Sicilijos salą...

...„Nuo to laiko, kai aš pirmą kartą geografijos vadovely išskaičiau Sicilijos vardą, nuo to laiko, kai pirmą kartą mokytojiui turėjau surasti žemėlapy Sicilijos salą, aš vaizdavau ją visą didžiausios žaliūmynuos paskendusią: sapnavau gražias palmes, mačiau puikius Sicilijos miestus...”

Bet ekskursijai važiuojant garlaiviu „Argentina“, į Tunisiją iš Neapolio, Uždavinsys pamatė kitoki „sapną“...

...„Greitai pamatėme Sicilijos salos krantus, tačiau jie buvo ne tokie, kaip aš vaizdavau: puikiu žaliūmynu vietoje pamačiau plikas, aukštas, Sicilijos salos uolas. „Argentinai“ mus prie kranto nešant, pilkos ir plikos uolos pradėjo retėti, o jų vietoje atsirado viena, kita, žaliūmynu puokštelė, viena, kita, žalesnė aikštelė, kol pagaliau pamatėme dideles, gražias palmes ir didžiausia Sicilijos salos miestą, jos sostinę - PALERMO...”

Sicilija - Vezuvijaus sesutės - Etnos tėvynė...

Sicilija pusė Apeninu pusiasalio, Italijos „bato“ atkritusi dalis, kuria nuo sausžemio skiria labai siaura vandens juosta (10 kilometru).

Sicilija - didžiausia Viduržemio jūrų sala, užimanti apie 25,738 kilometrų žemės plotą, su 4,132,000 gyventojų. Nors saloje nemažai aukštų ir negyvenamų kalnų, vis delto, gyvenama gana tirštai, po 160 žmonių viename kilometre. Gyventojai spiečiasi daugiausiai miestuose, sodžių veik nėra.

Sicilijos salą galima pavadinti „Saulės“ sala, nes beveik nebūna tokios dienos, kada nebūtų saulės. Jei ir lyja, tai nelyja per visą dieną, bet kelias valandas, o šiaip vis svečia ir degina kaitri saulutė. Ir mums at-

plaukus į Sicilijos krantus, ne tik nebuvo matyti niekur jokio debesėlio, bet ir saulutė svilino taip, kad ir kvėpuoti sunku, nors dar buvo tik 8 valanda ryto...

Sicilijos salos gyventojai ir valdovai čia nekartą keitėsi, nekartą čia virė smarkios kovos dėl salos valdymo: kirtosi čia graikai iš rytų pusės su kartageniečiais vakaruose, kol šie, pagaliau, nugalėjo graikus, o kartageniečius vėl sutriškino ir išvijo iš salos galingieji romėnai iš šiaurės. Romėnus ištūmė iš salos įsigalėjęs arabų pasaulis atplūdęs iš pietų, o šius vėl parbloškė šiauriečiai normanai ir su Italijos „batų“ sujungė...

Visi svarbesnieji Sicilijos miestai yra išsistatę jūrų pakraščiuose, visi jie yra uostai, svarbiausias, tačiau uostas ir miestas, beveik visais laikais buvo ir tebera PALERMO, maždaug su 360,000 gyventojų. Čia verda gyva prekyba, čia yra daugybė įvairių gražių rūmų, gražių bažnyčių, puikiausių paminklų...

Palermo gatvės tiesios, plačios namai aukšti, dideli, tik nešvarumas čia tikrai pavyzdingas.

Mes išėję iš laivo, pastebėjome iškabinėta visur, skersai gatvių ir tarp namų balkonų daugybę skalbinių, džiūstančių prieš saulę... Stebės žmogus žiūrėdamas į tas nepaprastas skalbinių virtines, visas gatves ir namus užklojusias. Argi Sicilijos saulė taip silpnai džioviną gyventojų skalbinius, kad jų tiek daug visur iškabinėta, nors nei vienu marškinėliu ir kelniais neišdžiūvusių neteko matyti... Visos sausos plevėsavo, lyg iškilmių dieną, atvykusius mus, lietuvių pasveikinti... Gal sicilietės daugiau nieko neveikia ir nedaro, kaip tik skalbia ir skalbia, džiausto ir džiausto skalbinių, nes kitaip sunku suprasti, kodėl tokia gausybė marškinėlių, kelnaičių, suknelaičių ir kitų drebėgų gatvėse lapatuoją...

Kai džiūsta ir dulksta siciliečių drabužiai, kuriuos velka ant savo kūno patys italai, mums nelabai rūpi, mes jų visticiek nenaudosime, bet kai pamatai tarp apdulkėjusių kelnaičių ir suknelių ilgąs virtines makaronų, kurie nemažiau dulksta ir dažnai suknelaitėsna vėjo supami įsivynioja, tai net koktu darosi...

Juk tie patys makaronai, kuriuos mes taip skaniai valgome Italijos restoranuose, kuriuos gal nekartą perka ir verda lietuviškose virtuvėse mūsų šeimininkės...

Nenoriu kenkti Italijos makaronų eksportui (rašo V. Uždavinsys), nenoriu duoti blogos reklamos, bet negaliu nutylėti, jog po Palermo gatvių vaizdo, aš visuomet valgėdamas

makaronus, prisimenu jų džiuvimą ir virti makaronai mano burnoje taip auga, auga, kad nei prartyti negaliu. Gal mano ryjamas makaronas nieko nekaltas, gal jis džiūvo labai geroje, švarioje vietoje, tačiau man niekas ir garantuoti negali, kad jis ne iš Palermo...

Nors Palermo gatvėse buvo karšta, lyg ugnies laužė, tačiau žmonių plikais kaklais, švariais rūbais ar vienplaukių, nematyti: visi apsirengę dažniausiai tamsiais rūbais ir visas kūno dalis... Kaip uždaryti vyrų ir moterų kaklai, kad neprasisakverbtų saulės spinduliai į žmogaus kūną, taip lygiai užleisti ir visi Palermo langai medinėmis štoromis, kurios nepraleidžia nei vieno saulės spindulio į kambarius. Niuru žiūrėti į tokius namus. Atrodo, kad visi namai negyvenami. Nėra čia tiesa, to didelio drovumo, kokį galima pastebėti Romos moteryse, bet moterys ir čia labai kuklios ne tik drabužių, bet ir elgsenos atžvilgiu. Reta moteris išdrys pažiūrėti į pro šalį einantį vyrą, reta pažiūrės į keistą baltuolį svetimtautį, į saulės nudegtą lietuvį.

Būdamas Palermo mieste, jautiesi, kad esi tikrai pietų šalyje. Šiaip rodos, tingūs žmonės, bet gatvėse parodo nepaprastą judrumą, nepaprastą gyvumą - visi bėga, visi rėkia, visi šaukia. Tokio trukšmo negirdėsi nei vienoje Lietuvos miestelio rinkoje, kokį girdi čia, palyginti nepertrįštoje gatvėje. Kiek yra gatvėje žmonių, tiek pat girdėti balsų. Visi tarp savęs nepaprastai garsiai kalbasi, o jei vienas ir neturi su kuo kalbėti, tai dainuoja arba švilpia....

Nežinau kaip kiti lietuviai elgėsi, bet aš patekęs į Palermo, dar labiau negu Neapolį, dainavau ir švilpavau gatvėse su visais italais...

Arklių Cicilijos miesto gatvėse nematėm. Važinėja ten daugiausiai asilais ir mulais užkinkytais į dviračius, lietuviškai tariant į „bėdas“. Dviračių ratai gana aukšti, ratų ratlankiai, stipinai ir stebulės išmargintos ryškių spalvų - dažniausiai raudonų ir mėlynų - įvairiomis rožėmis, o vežimo šonai tomis pat spalvomis įvairiais muzikantų grupių vaizdais, scenomis ir vestuvinių ir kitokių apėigų...

Vežimai sudaro savotiško ir malonaus įspūdžio. Malonu pažiūrėti į tokius vežimėlius, prisėdusius daugelio vietinių linksmų gyventojų, kurie važiuodami linksmi dainuoja, mosuoja plačiomis skrybelėmis, o vargšas asilėlis arba mulas vos - vos patraukti gali, kad ir gerais Sicilijos keliais....

Neretai tokiais vežimėliais veža ir prekes... Žinoma, nevisi vežimai Sicilijoje yra toki gražūs; nevisi taip gražiai dažyti ir marginti Yra paprastų, kuriuos irgi traukia mažyčiai asilėliai. Stebėtis reikia, kokie stiprūs tie asilėliai! Vežimas lyg šieno kupeta, tris kartus aukštesnis už asiluką dėžių prikrautas, o asilukas, net neprakaituodamas ir nedejuodamas, kantriai traukia vežimą...

Kad Sicilijos gyventojai tinginiai, tai galima spręsti iš šio fakto. Eina me gatve ir matome, kaip užuot nešus laiptais į antrą, trečią aukštą apelsinų krepšį, tai iš antro, trečio ir net ketvirto aukšto balkono nuleidžiama žemyn virvė ir apačioje prikabinamas krepšis su apelsinais, kuris traukiama aukštyn... Gal tai ne tinginumas, gal tai siciliečių praktiškumas, tačiau mes ne tik Sicilijoje, bet ir pačioje Italijoje, ypač Neapoly tokių vaizdų jau galėjome nekartą matyti... Ir mes, šiauriečiai, nei vienas praktiškumo vardu nevadinome tokį dalyką, kaip tik tinginumu...

Gyventojai. Vietos gyventojai sako, esąs mišinys, iš graikų, saracenų, lotynų, arabų ir dar kitokių. Gal jie delto toki keisti: vieni kitais nepasitiki, vieni kitus apgaudinėja.

Štai vienas ryškus nepasitikėjimo pavyzdys. Lietuvoje karves melžia namie, ar ganyklose, o piena, neša į miestą parduoti. Sicilijoje daroma atvirkščiai. Ten ne pieną į miestą neša, bet... karves į miestą atveda ir čia pat gatvėje pirkėjui matant, karvės sąvininkas pieną išmelžia, parduoda pieną ir vėl vedasi karve namo iš miesto... Tai ne koks pramanytas anekdotas, o tikras atsitikimas Palermo miesto gatvėse...

(Bus daugiau)

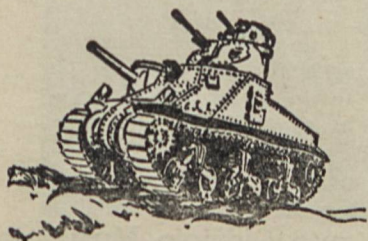
ATNAUJINKITE PRENUMERATĄ!

Margutis metams kainuoja
\$2.00

Adresas:

MARGUTIS

6755 South Western Ave.,
Chicago, Ill.

PIRKITE KARO BONUS!

LABDARIŲ SAJUNGOS PIKNIKAS RUGSĖJO- SEPTEMBER 5.

LABDARIŲ ŪKY

Orlando, Illinois

Margutis išpildo Programą. Ruoškitės dalyvauti visi Margutiečiai su Labdariečiais Sekmadienį, Rugsėjo-September 5 dieną.

Puikus parkas, tyras oras, eželėlis maudyti, farmariški užkandžiai ir visos kitos pikniškos linksmbės piknikaujantiems.

PAS MOČIUTE UŽAUGAU

(Gaida: Žirgaliai pakinkyti)

— ★ —

Pas močiute užaugau,
Močiutė pagailėjo...
O kada reikia šalin išeiti,
Močiutė pagailėjo.

Jau gaila ir pergaila,
Jau širdužei perskauda,
Dabar ne čėsas miela močiute,
Manes jaunos gailėtis.

Stov' žirgai pakinkyti,
Ant dvaro pastatyti,
Išeik, išeik mano močiute,
Atskirk tu man kraitelį.

Močiutė išeidama,
Kraitelį atskirdama,
Sugrišk, sugrišk mano dukrelę,
Ramink mano širdelę.

Aš grįžte dar sugryšiu,
Širdelę nuraminsiu.
O jau daugiau, mano močiute,
Tau gero nedarysiu.

Tau gero nedarysiu,
Staklelių netaisysiu,
Tegu sau stovi naujos staklelės,
Ir plonosios drobėlės.

Darysiu anytėlei,
Bernelio motinėlei,
Tai anytėlei, šaunių žodelių,
Bernelio motinėlei...

REUMATIŠKI SKAUSMAI

Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilimą. Sildydama galingai, išstarpins Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugumai žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiaus, ale tuojaus išgyk. **DEKENS OINTMENT**, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 75c., \$1.50.

DEKENS OINTMENT
COMPANY,
Hartford, Conn.

BALTRAMIEJAUS DAINA.

— ★ —

Oi laikai, tai laikai,
Tai laikai atėjo,
Kad be "pointų" mėsos,
Nupirkt negalėjai.

Metų pora atgal,
Steikų, čiaupsų buvo,
O dabar, nekbondsai
Jau ir tie pražuvo...

Oi laikai, tai laikai,
Tai geri atėjo,
Kad kiaulių uodegų,
Nupirkt negalėjai...

Bet sveikesni būsim,
Jei mėsos neėsime,
Mes galvoj razumo,
Daug daugiau turėsime...

Oi laikai, tai laikai,
Tai geri ateina,
Daktarams ligonius,
Lankyt nepriseina.

Bus laikai, bus laikai,
Mes paukščiais pavirsime,
Jokių valgių daugiau
Kičine nevirsim...

Žolelę ir grūdais
Mes išsimaitysim,
O mėsos gadyne
Tiktai prisiminsim...

Oi laikai, tai laikai,
Tai geri ateina,
Nežinome kada
Vaikai karan eina.

Nereikės nei tėvų,
Nei brolių, seselių...
Užaugins vaikelius
Kaip morkas, daržely...

Oi laikai, tai laikai,
Negeri atėjo,
Kad veseilias kelti
Daugiau nereikėjo....

AUKOKITE! PRENUMERUOKITE!

DAUGIAU STABIŲ AUKŲ IŠ PLAČIOS AMERIKOS PATRIOTŲ LIETUVIŲ

IŠ CHICAGOS

Progress Printing Co., per	
A. D. Kaulakį, Chicago	\$50.00
Justin Mackiewicz	25.00
Mr. and Mrs. Jos Miksis	5.00
Veronika Pilsuckis	5.00
A. P. Pushis	5.00

IŠ DETROIT, MICH.

V. Markuzas prisiuntė aukas \$26.00 šių	
Detroitiečių:	
Juozas Tumas	5.00
Veronika Barkauskienė	5.00
Petras ir Matilda Bartnik	5.00
Motiejus Mozuras	5.00
Jurgis Vaškevičius	5.00
V. Marozas	1.00

IŠ BALTIMORE, MD.

Marė Miluncaitienė prisiuntė \$5.00 šių	
Baltimoriečių:	
Mr. and Mrs. F. Dutkavičius	5.00
Mrs. Rose Sinush	5.00
Peter Sinush	5.00

IŠ CLEVELAND, OHIO

Edward G. Schultz	5.00
St. Želenekas	5.00
LKRS 50 kuopa	5.00
Antanas Zdanis	5.00
Jonas Armonas	5.00
Jonas Jurgelis, Jr.	5.00

IŠ WORCESTER, MASS.

J. Dvareckas, Lietuvai Remti Dr-jos pir-	
Lietuvai Remti Dr-ja	10.00
mininkas, prisiuntė \$15.00.	
J. Dvareckas	5.00

IŠ KITŲ KOLONIJŲ

I. G. Hollish, Akron, O.	10.00
(\$5.00 knygai, \$5.00 LVS).	

Kun. K. Urbonavičius, S. Boston, Mass.	5.00
Juozas Jakimavičius, Philadelphia, Pa.	5.00
Juozas Gustis, Philadelphia, Pa.	3.00
(pirmiau davė \$2.00)	
J. Zaida, Brooklyn, N. Y.	5.00
P. C. Salus, Brockton, Mass.	5.00
Mrs. Antanina Urbonas, Dayton, O.	5.00
John Petrauskas, Springfield, O.	5.00
K. Grikelis, So. Superior, Wis.	5.00
Vincas A. Klimas nuo Conn.	
Lithuanian Catholics	5.00
Mr. and Mrs. Anthony,	
Aboyas Scranton, Pa.	5.00
Marė Vidikauskienė, Philadelphia, Pa.	1.00
B. Gramba iš Ambridge, Pa. prisiuntė šių:	
Adomas Urbonas	1.00
Kaz. Gegužienė	2.00

Aukas siųskite adresu:

LVS. CENTRAS,

6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Waterbury vėl su \$40 Aukų Daugiau

Per pačius vasaros karščius, atsiranda gerų Lietuvių kurie nepatin-
gi pasidarbuoti Lietuvos reikalams.
Jonas Tareila iš Waterbury,
Conn., prisiuntė \$40 in rašo:

Siunčiu Norem'o knygai surink-
tas aukas, \$40. Aukas surinko J.
Tareila ir Petras Steponavičius. Au-
kavo:

Lithuanian Independent	
Political Club	10.00
Riverside Baking Co.	10.00
Tadas Mikutas	5.00
Vincas Kenausis	5.00
Hipolitas J. Kutelis	5.00
Jonas Panaruskas	5.00

IŠ DETROIT, MICH.:

Dr. J. Jonikaitis prisinuntė \$15	
šių Lietuvių:	
Charles Stepanauskas	5.00

Anna Stankevich	5.00
Bernice Stankus	5.00

IŠ BROOKLYN, N. Y.

J. Ambraziejus prisiuntė:	
Lietuvių aizbos Butas	5.00
LVS 2-tras Skyrius	5.00
Pranas Narvydas	2.00

IŠ PASKIRŲ VIETŲ

J. Kasputis, Kenosha, Wis.	5.00
A. J. Normanth, D. N.	
Chicago, Ill.	5.00
Mrs. & Mrs. John R. Macas,	
Chicago, Ill.	5.00
Jieva Zurskienė, Cleveland	1.00

KAS DAUGIAU?

Iki knyga bus siuntinėjama, dar yra progra kiekvienam geram Lietuviui prisidėti prie jos išleidimo, prisiunčiant savo auką ir užsakymą knygos. Tuomi par dar tų visų vardai tilps knygoje ir tai bus istorinis liudymas, čia ir vėliau Lietuvoje, kad tamsta esi prisidėjęs prie išleidimo "Timeless Lithuania" — tos knygos kuri dabartiniu laiku yra vienatinė tiksliausia priemonė atkreipti akis Amerikos politikos vadų ir kitų šalių diplomatų į mūsų mažą šalį, kuri turi garbingą istoriją, kuri mokėjo gyventi nepriklausomybę atgavus, ir kuriai to gražaus gyvenimo jos kaimynai pavydėdami puolėsi vienas po kito Lietuvą terioti.

Iš šios knygos Amerikiečiai vaizdžiai matys mūsų tautą ir jos gražią šalį Lietuvą ir palinks ją užtarti ir reikalauti jos atsteigimo.

Aukas galima siųsti laiškuose įdėjus popierinius ir adresuojant:

LVS CENTRAS

6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

"FOURTH OF JULY" — LIETUVOJE ...

Amerikos Ministras Lietuvai Owen J. C. Norem, kalba Vytauto Didžiojo Muziejuje, Kaune, liepos 4 d. minint Amerikos Suvienytų Valstijų 162 metu sukaktį. Kairėje, iškilnių dalyviai, kurių tarpe daug Amerikos lietuvių ...

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY COMMEMORATED IN THE SWISS PRESS

February 16, Lithuanian Independence Day, was the subject of several articles in the Swiss press. The newspaper "La Liberté" of the 16th of February, 1943 in an article called "An Anniversary" says:

The industrious and peace-loving Lithuanian nation is today silently and solemnly celebrating an anniversary. On February 16, 1918, under the German occupation, the National Council declared the re-establishment of the independent Lithuanian state. The road to independence was long and hard, for there were many enemies of Lithuanian freedom. Thanks to the industry of the population and the initiative of her leaders, Lithuania not only recovered from the wounds left by war, but was also capable of making remarkable progress in all fields. This agricultural country raised its production, enacted the agrarian reform, stabilized its currency (the litas) which remained stable in the face of the financial crises which swept across Europe in the post-war years. The standards of education were raised to a great extent. Lithuania, having had to fight for her freedom against several enemies at once, signed a treaty of peace with Russia, established normal relations with Germany and maintained friendly relations with all European and overseas countries.

Feeling that a second World War was imminent, the Lithuanian Seimas enacted a Neutrality Law in January 1939. After the first German military successes in Poland Lithuania became the object of German pressure: she was urged to take arms against Poland and take possession of Vilnius, her rightful capital. In spite of this Lithuania held fast to her determination to remain neutral, although this would have been an easy way of settling the dispute with Poland. Lithuania in turn became the object of barter between Germany and Soviet Russia. The latter forced Lithuania to sign the Treaty of Mutual Assistance and to admit Soviet garrisons into her territory. Several months later Lithuania became the victim of Soviet aggression which was characterized by fallacious pretexts on the part of the Soviet Union. Besides, in the treaty of Mutual Assistance, the Soviet Union had given its solemn pledge to respect Lithuanian sovereignty, political independence and economic structure. Stalin himself said in a speech at a

banquet in the Kremlin: "We are firmly resolved to fulfill our treaty obligations even up to the point if your local Communists, grown bold because of the presence of our garrisons, were to create disturbances. In that case our garrisons would help you to quell the rebels and to re-establish order."

The course of events demonstrated to the Lithuanian nation in a very cruel way the emptiness of these promises. Under the excuse of pretended "acts of provocation" of the Lithuanian administration against the Soviet garrisons, the Soviet government occupied the whole country in July 1940 with the help of the Red Army. The Soviets replaced members of the Government by persons acceptable to Moscow, acted out the comedy of "elections" to the Seimas: after this all land and all types of private property were confiscated. The all-powerful and terrible GPU made mass arrests; murders and untold acts of cruelty were promulgated. And then over 60,000 men, women and children of all ages and conditions of life were deported into the depths of Siberia.

Exhausted and made desperate by this terrible reign of terror the Lithuanians rose against their Soviet oppressors. The insurgents formed their government which declared Lithuanian independence in June 1941. This government was, however, swept away by the German army of occupation. The usual regime of occupation was established. The Lithuanian who had hoped for German support against the Soviets were grievously disappointed by their "liberators." The Germans abolished all Soviet legislation but did not restore private property to anyone. The former owners became administrators of their property. Germany proclaimed herself the legal heir of all private property confiscated by Russia. It denies absolutely all legitimate hopes and aspirations of the Lithuanian nation. The Lithuanians well understand what Hitler's "New Europe" means.

Having suffered so much under foreign occupation the Lithuanian nation retains its firm determination to regain its freedom and hopes for a brighter future. If our old Europe and the rest of the world does not wish to be submerged by absolute barbarism and anarchy after the war, then justice, law and Christian morality must rise again to take their rightful place

as the basis of relations between civilized nations. Cruel experience has left with Lithuania the firm determination that it will never be a means of barter between the Western democracies and Soviet Russia, their ally at the eleventh hour, or to fall a prey to considerations of pretended Russian security.

DŪKRELE AUGINU

Dūkrelė auginu,
Ant kanklių skambinu.
Ei liulia, liulia,
Ant kanklių skambinu.

Ant kanklių skambinu.
Vygelę vygiavu.
Vygelę vygiavu,
Žiedeliu boviniu.

Auk dūkrelę greitai,
Pasiskubėk veikia.
Mes tave išduosim
Ir pasogą duosim.

Duosim pora jaučū
Du žirgu nušertu.
Ir pora šimtelių,
Marga karietėlė.

Važiavau laukelį,
Važiavau ir antrą,
O ir privažiavau
Margą karčiamelę.

Toje karčiamėlėj,
Jauna šinkorkėlė,
Jauna šinkorkėlė
Miduti šinkavo.

Miduti šinkavo
Ir broleliams davė
Ir broleliams davė,
Ir taip prakalbėjo:

— Gerkit broliūželiai,
Visi ūlevokit,
Džiaugkitės broleliai
Seselę išleidę...

MARTUTE SESUTE

Martute, sesute, gyreis bagota,
Ar mes žinom kur tu gyveni?
Ar mes žinom kur tu gyveni?
Ar mes žinom, o ką tu turi?
Vienoj skrynelėj karnų kūlelis,
Antrojo skrynelėj vyžų porėlė.
Žentuti, broliuti gyreis bagotas,
Ar mes žinoma, o ką tu turi?
Vienam aruode pelė penima,
Antram aruode žiurkė keliama.

**PIRKITE KARO BONUS!
GELBĖKIM DEMOKRATI-
JOM NUGALETI
PRIEŠĄ!**

HOT DOGS!

RAŠO PŪSTAPEDIS

Kuomet Musolinis puolė Abisiniją, tai nekurie mūs žmonelės Musolinį pusėtinau įvertino. Net radosi ir redaktorių, kurie sakė: Musolinis, tai Italų tautos genijus!... Bet dabar, kuomet Musolinis sudribo kaip lepšė, tai tie patys redaktoriai atsikranksė spiaudo ant Musolinio. Matomai pyksta, kad jam nepavyko užkariauti visas pasaulis. Toki redaktoriai labai tikėtų pastatyti ant viršaus stogo, tai būtų geros vėjo rodyklės...

*

Žmonės tik žino, kad Rusijoje šeiminkas, tai yra Stalinas. Bet jie nežino, kad Rusijoje ir prezidentas yra. Jo pavardė Kalininas. Na ir negalima įsivaizdinti, kuriems galams jis ten reikalingas? Jis Kremlui, kampe, tupi apdulkėjęs, kad nei džianitorius nekreipia domės. Nors retkarčiais nubrauktų dulkes nuo jo tuomet žmonės matytų Rusijos prezidentą.

*

Komunizmas tik tuomet įvyks, kaip ant žemės paliks tik vienas žmogus. Tuomet jis negalės išnaudoti kitų, o jo, negalės išnaudoti kiti.

*

Mes angliškai sakome "fireman". Tai yra žmogus kuris uždega arba užgesina. Laiškų išnešiotąją vadina "mailman". Pieno išvažiotąją "milkman". Bet kuomet moters pradės tuors darbus dirbti, tai sakysime "fire women", femal women, "milk women".

*

Praeitą karą karaliai nuo sostų ragožiai vertėsi. Dabar diktatoriai pradėjo ragožiuotis. Musolinis jau padarė repeticiją ir parodė kitiems diktatorium kaip reikia verstis. Dabar ateina kaleina Stalinui su Hitleriu. Matot, Musolinis buvo pirmutinis diktorius, tai jis pirmučiausiai ir "prinoko". Nukrito, kaip supuvęs obuolys...

*

Jeigu žmogus serga proto liga, tai nėra ko juoktis. Bet jeigu žmogus turi proto pakankamai ir serga bepročio liga, tai jau turi būti Jahovo "svietkas" arba komunistas.

*

Yra sakoma: Kur tu matei stubą, kad nebūtų dūmų. Tu nueik į Salaveišio stubą: jeigu kaminas gerai traukia, ten tu nematyti jokių dūmų. Tai tas tik niekis. Bet tu nueik į stubą, kur vyras ir moteris gyvena ir surask, kad nebūt naminė vaina, tarpe dviejų žmonių, ot, tai busi smart!...

*

Sakoma 15 šimtų metų atgal, tai žmonės buvo labai durni. Bet jeigu tie žmonės dabar atsikeltų iš kapų, tai jie rastų milijonus durnesnių už save.

*

Sakoma, kuomet žmogus į teismą nueini tai teisėjas liepia pakelti vieną ranką. Ir tik iškrato tavo vieną kišenį. Tai pusė bėdos. Bet kuomet tave pasitinka "eldoperis", tai liepia iškelti abi rankas ir iškrato visus kišenių, čia tai jau tikra betvarkė.

*

Sako, Dievas viską žino ir viską mato, tik pilnas kantrybės. Bet kokia čia gali būti kantrybė, kaip pažiūri į Hitlerį? Juk po teisybei jau jį perkūnas seniai turėjo pasveikinti su pirma kulka.

*

Ne tik Amerikoje bet ir visam pasaulyje Chicago yra pagarsėjęs miestas. Bet reikia pasakyti, kaip Chicago, buvo mayoru Harrisonas, tai jau bus apie 35 metai. Ir nuo to laiko mes matome Chicagoje daug gatvių, kurios dar nėra matę miesto šluotos. Jau prie šalygatvių yra tiek purvo, kad galima Victory Garden užvesti...

MUSOLINIO TUMBA TUMBA

Musolinis valdė šalį,

Tumbą tumbą tumbą

Žmonėms rodė ką jis gali,

Tumbą tumbą tumbą.

Ginklus krovė į vežimą,

Tumbą tumbą...

Ėjo mušti Abėsiną,

Tumbą tumbą...

Abėsiną užkariavo,

Tumbą tumbą...

Dar didesnę drasą gavo,

Tumbą tumbą...

Jis paklausė Adolfuko

Tumbą tumbą...

Ir savišiemis sprandus suko

Talkininkai kaip užklupo,

Musolinis tuoj susmuko...

Nėr Tuniso, nė Libijos,

Dabar niekas jo nebijo...

Bombnešiai ten ore laksto,

Makaronus jam išdrabsto...

Makaronai puodė svyla,

O jo smakras nebekyla...

Ot, tau klausyt Adolfuko,

Tempkie monkę už

šniūruko.

Adolfo ir tavo skymas —

Nukentėjo nuo to Rymas.

Kaip Beniui spyrė į klyną,

Ėjo balsas į Berlyną...

Žiūri, dairo Adolfukas —

Ratas nuo "ašies" nusmuko...

Adolfas suks katarinką,

Muss, kaip monkę bėgs

aplinkui...

Ot bus biznio bus daug lyrų

Del tokių galingų vyrų!...

Churchillis ir Ruzveltėlis,

Greit pribais japončikėli...

Orlaiviai padangėms užia,

Gaus pakaušin tas rupūžė!...

Neliks nacių, nei fašistų,

Nebeliks nei komunistų.

Gryž pasaulį vėl ramybė

Ir gyvuos Demokratybė!

Pūstapėdis.

PIRKIME KODAGIAUSIAI KARO BONŲ!

Marguty galite nusipirkti
Karo Bonų, kokių tik jūs
pageidaujate.

Adresas:

6755 So. Western Avenue,
Chicago, Ill.

STASYS LITVINAS

sako:

NAMŲ SAVININKAI! APTAISY-
KITE NAMĄ! LENTOS, BAL-
KIAI, DURYS, LANGAI IR VI-
SOKIA MEDŽIAGA. KREIPKI-
TĖS Į —

Carr-Moody Lumber Company

3039 SO. HALSTED STREET

Telephone Victory 1272

CHICAGO, ILL.

CONRAD

Photo Studio

FOTOGRAFAS

Studija įrengta
moderniškomis
pirmos rūšies su
užlaidomis ir
Hollywood švie-
somis. Darbas
garantuotas.

420 W. 63rd St.

Tel. Englewood 5840—5883

KAS NENORĖTŲ PALIKTI AMERIKOS PILIEČIU

Adv. Ch. P. Kal,

Palikti Amerikos piliečiu, reikia žinoti apie Suvienytų Valstijų valdžią ir jos veikimą. Suaugusiems žmonėms nėra lengva išmokti apie valdžios vairą, o labiausiai kuomet reikia žinoti anglų kalboje.

Mano pagaminta pilietybės knygutė susidedanti iš 32 puslapių ir su praktiškomis ilustracijoms, turi 92 KLAUSIMUS IR ATSAKYMUS lietuvių ir anglų kalboje.

Neužtenka palikti Amerikos piliečiu, bet net būtinai yra reikalinga žinoti apie valdžios sudarymą.

Todėl ši knygelė, trumpoje ir aiškioje formoje, supažindins kiekvieną skaitytoją kaip demokratija veikia. Knygutę galima įsigyti prisiunčiant tik 35 CENTUS sekančiu antrašu:

CHARLES P. KAL,
6322 South Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS

NAMŲ DAKTARAS

Įvairūs susirgimai; ligos; ligų gydymas;
receptai; praktiški patarimai.

KAINA DU DOLERIAI.

(MARGUČIO SKAITYTOJAMS \$1.00)

Adresuokite užsakymą Margučiu:

6755 South Western Avenue, Chicago, Ill.

"NAMŲ DAKTARAS",

labai naudinga knyga kiekvienam.

Ją Parašė DR. A. J. KARALIUS

Autorius "Lyties Mokslo," "Vyras" ir kt.; Vertėjas "Draugijos ir organizmų evoliucija," "Moralybės Išsivystymas" ir kt.; Narys "American Ass'n. for Advancement of Science"; rašytojas sveikatos klausimais įvairiuose laikraščiuose; literatas; Medicinos Daktaras. Jau miręs...

Selemonavičiaus Mezgykla

Parduodam Vilnonius Švederius, Dideliems ir Mažiems, Vilnones Pirštines, Vilnones Kepuraites Mažiems Vaikučiams, Vilnones Kojines dėl Vyrų ir Moterų. Vilnoniai apatiniai Marškiniai dėl Vyrų.

F. Selemonavičius, Sav.

504 WEST 33rd STREET

Arti Normal Avenue

CHICAGO, ILL.

Telephone Victory 3486

MARGUČIO RADIO PROGRAMAI

Nežiūrint kur jūs esate — namie, svečiuose ar automobiliu važiuojat, visuomet pasiklausykite MARGUČIO RADIO PROGRAMŲ iš WHFC (1450 kil.).

KAS VAKARĄ (išskyrus sekmadienius) kaip 9:30 val.

SEKMADIENIAIS — 100 valandą po pietų.

PENKADIENIAIS (extra programos) 7 — 8 val. vak.

Margučio Radio Programai yra vienintėliai KASDIENINIAI Radio programai vedami lietuviškoje dvasioje.

Norint pasigarsinti telefonuokite GROVEHLL 2242.

Adresas,

M a r g u t i s , 6755 So. Western Ave.

Chicago, Illinois

LAIDOJANT PASITARNAUS

LIETUVIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

*Nariai Chicagos Lietuvių Lai-
dotuvių Direktorių
Associacijos*

Tel. Yards 0781-0782

I. J. Zolp

1646 WEST 46th STREET

Telephone Canal 2515

Lachawicz ir Sūnai

2314 WEST 23rd PLACE

42-44 EAST 108th STREET

Tel. Pullman 1270

P. J. Ridikas

3354 SOUTH HALSTED STREET

Skyrius: 710 WEST 18th STREET

Visi Telefonai Yards 1419

Tel. Yards 4908

Antanas M. Phillips

3307 LITUANICA AVENUE

Tel. Yards 1138-1139

Mažeika ir Evanauskas

3319 LITUANICA AVENUE

Tel. Pullman 9661

Leonard F. Bukauskas

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Tel. Lafayette 3572

J. Liulevičius

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

KOPLYČIOS DYKAI VISOSE MIESTO DALYSE

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

